

Vesthimmerlands kommune
att. Jakob Hasselgreen
jhas@vesthimmerland.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 453

Doknr.
503031

Dato
07-04-2022

Afgørelse i sag om Viborg Stiftsøvrigheds indsigelse mod forslag til lokalplan 1112 (vindmøller ved Bjørnstrup) i Vesthimmerlands Kommune

Vesthimmerlands Kommune har den 22. november 2021 indbragt Viborg Stiftsøvrigheds indsigelse af 19. august 2021 mod forslag til lokalplan 1112 (vindmøller ved Bjørnstrup).

Hvis de involverede myndigheder ikke kan nå til enighed i sager, hvor der er gjort indsigelse efter planlovens § 29, stk. 3, kan spørgsmålet indbringes for indenrigs- og boligministeren, jf. planlovens § 28, stk. 2.

Viborg Stiftsøvrighed og Vesthimmerlands Kommune har været i dialog om indsigelsen og har ikke kunnet opnå enighed.

Afgørelse

Indenrigs- og boligministeren finder ikke grundlag for at opretholde Viborg Stiftsøvrigheds indsigelse mod planforslaget. Indenrigs- og boligministeren træffer på den baggrund afgørelse om, at stiftsøvrighedens indsigelse mod forslag til lokalplan nr. 1112 ophæves.

Redegørelse

I det følgende redegøres for det fremsatte lokalplanforslag, kommuneplantillæg, sagsforløbet og indbringelsen af sagen for indenrigs- og boligministeren.

Forslag til lokalplan 1112

Vesthimmerlands Kommune har udarbejdet et forslag til lokalplan for opstilling af 6 vindmøller med en højde på 150 m ved Bjørnstrup i den nordøstlige del af Vesthimmerlands Kommune.

Området ligger i et fladt område, der fortrinsvis benyttes til landbrug. Det omkringliggende landskab er, ligesom lokalplanområdet, primært karakteriseret ved åbne marker og er udpeget som et særligt værdifuldt landbrugsområde. Landskabet er i øvrigt kendetegnet ved enkelte landbrugsbygninger, spredt beplantning og læhegn, samt flere eksisterende vindmøller i nærområdet.

Lokalplanområdet ligger mellem Grundersted mod nordvest og Blære mod sydøst.

Forslaget til lokalplan er ledsaget af en miljøkonsekvensvurdering, der indeholder en vurdering af konsekvenserne for miljø, natur og naboer for vindmølleprojektet. Miljøkonsekvensvurderingen indeholder bl.a. en omfattende visualisering af det planlagte vindmølleprojekt. I henhold til visualiseringen vil vindmøllerne bl.a. fremstå markante set fra dele af kirkegården, og endvidere vil indsynet til kirken blive forstyrret fra en mindre del af en vej gennem Gundersted.

Afstanden fra vindmøllerne til Gundersted Kirke er mellem ca. 1,5 – 3 km.

I projektet indgår nedtagning af 6 mindre vindmøller i området. En af de vindmøller, der vil blive nedtaget er en ud af i alt tre vindmøller, der står sydvest for Gundersted Kirke i en afstand af ca. 475 – 715 meter fra kirken. Vindmøllen tættest på kirken vil blive nedtaget.

Forslag til kommuneplantillæg nr. 17-301-023

Bolig- og Planstyrelsen gjorde – på baggrund af en anmodning af 14. juli 2021 fra Kirkeministeriet – indsigelse mod kommuneplantillægget den 3. september 2021 efter reglen herom i planlovens § 29, stk. 1. Kirkeministeriet har den 30. marts 2022 anmodet Bolig- og Planstyrelsen om at ophæve indsigelsen, og Bolig- og Planstyrelsen har den 7. april 2022 ophævet indsigelsen mod kommuneplantillæg 17-301-023.

Sagsforløb

Forud for et forslag til ændring af kommuneplan 2017 indkaldte Vesthimmerlands Kommune i oktober-november 2020 ideer og forslag med henblik på planlægningsarbejdet. I debatoplægget anføres, at alle i den angivne periode kan komme med ideer og forslag til fx alternative forslag til projektet og dets udformning, som bør undersøges. Debatoplægget indeholdt en kort beskrivelse af opstilling af 6 vindmøller med en placering og højde, som er identisk med det offentliggjorte forslag til lokalplan nr. 1112.

Vesthimmerlands Kommune offentliggjorde efterfølgende forslag til planforslag nr. 1112 (Vindmøller ved Bjørnstrup) i perioden fra 21. juni til den 6. september 2021. Der indkom en lang række indsigelser mod planforslaget, herunder en indsigelse fra Viborg Stiftsøvrighed.

Den 11. november 2021 blev der afholdt en besigtigelse og møde ved Gundersted Kirke mellem Viborg Stiftsøvrighed, den kongelige bygningsinspektør og Vesthimmerlands Kommune. På mødet fremførte parterne deres synspunkter.

Vesthimmerlands Kommune indbragte efterfølgende Viborg Stiftsøvrigheds indsigelse mod lokalplanforslaget for indenrigs- og boligministeren, da kommunen vurderede, at der ikke kunne opnås enighed med Stiftsøvrigheden.

På baggrund af indbringelsen inviterede indenrigs- og boligministeren til besigtigelse og møde om sagen ved Gundersted Kirke den 21. februar 2022. På mødet deltog tillige Kirkeministeriet, Viborg Stiftsøvrighed, den kongelige bygningsinspektør, Vesthimmerlands Kommune og Bolig- og Planstyrelsen.

Det planlagte vindmølleprojekt blev besigtiget fra kirkegården og området umiddelbart nord for kirken. Vesthimmerlands Kommune og Viborg Stiftsøvrighed fremførte endvidere deres respektive synspunkter i sagen.

Indsigelsen fra Viborg Stiftsøvrighed og Vesthimmerlands Kommunes bemærkninger hertil

Viborg Stiftsøvrighed har i indsigelsen primært anført, at lokalplan nr. 1112 er i strid med den nationale interesse i at bevare kulturarven, herunder at sikre opretholdelsen af Gundersted Kirkes status som fritliggende kulturhistorisk pejlemærke i det åbne landskab.

Stiftsøvrigheden har yderligere primært anført, at vindmøllernes påvirkning af Gundersted Kirke vil være meget skæmmende og forstyrre oplevelsen af kirken, idet møllerne – ved ankomst af vejen umiddelbart nord for kirken og indfaldsvejene generelt fra nord – visuelt vil opfattes at stå lige bag kirken, at udkig fra kirkegårdens sydside herunder fra våbenhusdøren, vil være væsentligt forstyrret af vindmøllerne, og at opstilling af de nye vindmøller i sammenhæng med de blivende, gør at oplevelsen af den fritliggende kirke vil blive væsentligt påvirket. Det er endvidere gjort gældende, at de to nordligste vindmøller er planlagt opført inden for den aktuelle fjernbeskyttelseszone omkring kirken. Viborg Stiftsøvrighed har tillige anført, at stiftsøvrigheden i henhold til lovgivningen skal sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde, og at kirkeomgivelserne ikke bebygges eller bruges på skæmmende måde. Viborg Stiftsøvrighed har om hele planprocessen i øvrigt bemærket, at det er stiftsøvrighedens opfattelse, at Vesthimmerlands Kommune burde have været mere proaktiv i forhold til at få inddraget Viborg Stiftsøvrighed.

Vesthimmerlands Kommune finder, at kommunen har foretaget en afvejning af forskellige interesser i forbindelse med offentliggørelse af forslag til lokalplan 1112, herunder bl.a. at der vil blive foretaget en sanering af eksisterende vindmøller i området omkring Gundersted Kirke. Kommunen har i den forbindelse foretaget en vurdering af hensynet til Gundersted Kirke, og Vesthimmerlands Kommune har ikke fundet, at planforslaget er i strid med de nationale interesser ift. kulturarv. Kommunen medgiver, at vindmøllerne vil udgøre et markant element i udsynet fra Gundersted Kirke, men at indsynet til kirken nordfra kun vil være forstyrret på meget få vejstrækninger. For så vidt angår fjernbeskyttelseszone omkring kirken er der henvist til, at Viborg Stiftsøvrighed i 2017 har oplyst, at de udlagte fjernbeskyttelseszoner er forældede og bør revideres. Vesthimmerlands Kommune er enig heri, navnlig da Gundersted Kirke ikke kan ses fra fjernbeskyttelseszonen, hvor de to nordligste vindmøller er planlagt opstillet. Vesthimmerlands Kommune er ikke enig i, at Viborg Stiftsøvrigheds betragtninger om planprocessen, og kommunen finder, at stiftsøvrigheden på et langt tidligere tidspunkt end ved offentliggørelse af lokalplanforslaget burde være fremkommet med stiftsøvrighedens indvendinger mod projektet.

Begrundelse

Grundlaget for indenrigs- og boligministeren afgørelse er planlovens § 28, stk. 2, hvor det fremgår, at såfremt involverede myndigheder ikke kan nå til enighed i sager, hvor en myndighed har gjort indsigelse efter § 29, stk. 3, kan spørgsmålet indbringes for ministeren.

Det er en statslig interesse, at landets kulturhistoriske enkeltelementer og helheder, som kirker og deres omgivelser, bevares. Stifterne kan fremsætte indsigelse ud fra de særlige hensyn, som stiftsøvrigheden som myndighed varetager, jf. § 29, stk. 3. Formålet er at sikre, at den kommunale planlægning tager hensyn til kirkerne som del af den danske kulturarv.

Indenrigs- og boligministeren finder ikke grundlag for at opretholde Viborg Stiftsøvrigheds indsigelse mod lokalplanforslaget.

Der er navnlig hermed lagt vægt på, at Kirkeministeriet har foretaget en revurdering af sagen ift. forslaget til kommuneplantillæg nr. 17-301-023. Kirkeministeriet finder ikke, at de nationale interesser i forhold til Gundersted Kirke er tilstrækkeligt tungtvejende. Kirkeministeriet har henvist til indholdet af en supplerende landskabsanalyse fra oktober 2021 og besigtigelsen af området, herunder en vurdering af de vindmøller, der vil blive nedtaget ved gennemførelse af de planlagte vindmølleprojekter.

Hertil kommer, at der ikke ses at være sådanne særlige hensyn, der kan begrunde en opretholdelse af indsigelsen mod lokalplanforslaget. Der er navnlig lagt vægt på afstanden mellem Gundersted Kirke og de planlagte vindmøller, og det forhold, at vindmøllerne ikke ses at have en afgørende negativ påvirkning af Gundersted Kirkes kulturmiljøværdi.

På den baggrund ophæves Viborg Stiftsøvrigheds indsigelse af 19. august 2021 mod forslag til lokalplan nr. 1112.

Oplysning om klageadgang

Denne afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed herunder Planklagenævnet, jf. planlovens § 58. Søgsmål til prøvelse af denne afgørelse ved domstolene skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. planlovens § 62.

Med venlig hilsen

Kaare Dybvad Bek